

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/110/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122425780
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Nina Dubovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:6122425780.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Niny Dubovskej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v spore žalobkyne: Mgr. Monika Kraková Brunová, advokátka so sídlom Račianska 153, Bratislava, IČO: 53 638 301, právne zast. FAKTOR Legal, s.r.o., IČO: 53 495 730, so sídlom Bárdošova 2/A, Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, C., právne zast. BURDA LEGAL s.r.o., IČO: 46 530 894, so sídlom Rudnícka 8, Bratislava, o zaplatenie 3.900 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 22.05.2024, č.k. 32C/169/2022-319, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. m e n í tak, že žaloba žalobkyne sa v tejto časti z a m i e t a.

II. Žalovaný m á proti žalobkyni n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 3.661,58 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 16.10.2021 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), konanie v časti o zaplatenie sumy 238,42 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 16.10.2021 do zaplatenia zastavil (výrok II.) a priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 87,78 % (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 2 ods. 1, § 18 ods. 2 a 4, § 24 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), ust. § 2 ods. 2 písm. a), § 4, § 20d vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška o odmenách advokátov“) platnej do 31.12.2023, ust. § 730 ods. 1a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že v posudzovanej veci nebolo medzi stranami sporné, že uzavreli Zmluvu o poskytovaní právnych služieb zo dňa 10.03.2021 (ďalej len „Zmluva o poskytovaní právnych služieb“), v ktorej sa dohodli na poskytovaní právnych služieb žalobkyňou ako advokátkou pre žalovaného ako klienta za zmluvnú hodinovú odmenu vo výške 40 eur za každú začatú hodinu poskytovanej služby a síce v nej výslovne uviedli, že právne služby bude žalobkyňa žalovanému poskytovať len v konaniach vedených Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 5C/2/2020, sp. zn. 8P/260/2019 a sp. zn. 9P/230/2019, obe strany však pred súdom prvej inštancie opakovane zhodne vypovedali, že žalobkyňa v skutočnosti žalovanému poskytovala právne služby aj v iných súdnych/správnych konaniach a v iných záležitostiach s tým, že aj na tieto služby sa mala vzťahovať rovnaká dohodnutá hodinová odmena, ako na služby výslovne uvedené v písomnej Zmluve o poskytovaní právnych služieb. Na tom podľa súdu prvej inštancie nič nemení ani skutočnosť, že žalobkyňa si od určitej fázy konania začala časť odmeny za poskytnuté

právne služby uplatňovať nie titulom dojednanej hodinovej odmeny, ale tarifnej odmeny s poukazom na ust. § 24 ods. 3 zákona o advokácii, keď žalobkyňa túto procesnú taktiku zvolila (ako výslovne opakovane uviedla) z dôvodu, že žalovaný v konaní popieral dojednanie hodinovej odmeny aj vo vzťahu k ostatným ňou poskytovaným službám, resp. z dôvodu, že vo vzťahu k týmto službám bola hodinová odmena dojednaná konkludentne a žalobkyňa mala za to, že sa v tejto časti svojho nároku dostala do stavu dôkaznej núdze. Podľa ust. § 186 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) však platí, že súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti a na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, nemá prihliadať. Keďže žalobkyňa od počiatku tvrdila, že žalovanému poskytla právne služby v určitom rozsahu a že sa s ním dohodla na poskytovaní (všetkých) týchto právnych služieb za odmenu vo výške 40 eur za každú začatú hodinu, a súčasne žalovaný pri svojom výsluchu na pojednávaní, ale i vo svojich vyjadreniach a prednesoch potvrdil, že takáto hodinová odmena bola vo vzťahu k všetkým právnym službám žalobkyne dohodnutá, súd prvej inštancie z tohto zhodného tvrdenia strán vychádzal. Žalovaný vo vzťahu k žalobkyňou účtovanej odmene namietal, že žalobkyňa bola s poukazom na bod 4.4 Zmluvy o poskytovaní právnych služieb povinná fakturovať poskytnuté služby žalovanému mesačne, tvrdiac, že v prípade nevyfakturovania odmeny bezprostredne po skončení daného mesiaca, jej nárok na zvyšok odmeny za právne služby poskytnuté v danom mesiaci zanikol a namietal aj to, že sa strany dohodli na maximálnej výške fakturácie 300 eur, resp. 400 eur za každý mesiac. Súd prvej inštancie poukázal na to, že Zmluva o poskytovaní právnych služieb je zmluvou príkaznou uzatvorenou podľa Občianskeho zákonníka (ibaže by bol klientom podnikateľ a súčasne by sa predmet poskytovania právnej služby týkal s prihliadnutím na všetky okolnosti veci klientovej podnikateľskej činnosti, čo v tomto prípade splnené nebolo), že právna úprava vzniku, zániku a obsahu právneho vzťahu medzi advokátom a klientom je tak obsiahnutá v Občianskom zákonníku a súčasne v zákone o advokácii, ktorý má vo vzťahu k Občianskemu zákonníku postavenie *lex specialis*, teda platí, že otázky týkajúce sa právneho vzťahu medzi advokátom a klientom neupravené v zákone o advokácii sa riadia ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Uviedol, že zákon o advokácii neupravuje formálnu stránku právnych úkonov medzi advokátom a klientom a neukladá povinnosť uzatvoriť zmluvu o poskytovaní právnych služieb, či ju uzatvoriť určitej forme (napr. písomne) a ani výslovne neustanovuje, že práve uzatvorením tejto zmluvy vzniká právny vzťah medzi klientom a advokátom. Advokát sa s klientom ani nemusí dohodnúť na druhu a výške odmeny za poskytované služby, v ktorom prípade sa uplatní ust. § 24 ods. 3 zákona o advokácii a advokátovi bude za poskytnuté služby prináležať tarifná odmena; advokát však vždy musí klienta, ktorý je spotrebiteľom, informovať o tom, koľko bude stáť jednotlivý úkon, ktorý vo veci klienta uskutoční a ak tak neurobí, zanikne mu podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii právo na odmenu za tento úkon právnej služby. Splnenie citovanej zákonnej podmienky, t.j. že klient-spotrebiteľ bol vopred poučený o výške odmeny, medzi stranami v posudzovanom prípade nebolo v zásade sporné, keďže žalovaný namietal len to, že nebol nikdy informovaný o výške tarifnej odmeny, čo je vzhľadom na uzavretú dohodu strán o poskytovaní právnych služieb za hodinovú odmenu irelevantné (ako už bolo povedané, strany sa dohodli a žalovaný bol poučený o výške odmeny 40 eur za každú začatú hodinu poskytovania právnych služieb). K námietkam žalovaného, že ako spotrebiteľ mal byť vždy vopred poučený aj o počte hodín, ktoré žalobkyňa na konkrétny úkon vynaloží, súd prvej inštancie uviedol, že zmyslom a účelom, ktorý právna úprava ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii sleduje, je ochrana klienta v pozícii spotrebiteľa právnej služby v tom smere, aby klient pri akceptácii právnej služby, ktorá mu bude poskytnutá, mal dostatočne zrozumiteľnú a presnú informáciu o tom, aká je odmena advokáta za „úkon právnej služby“, a to ešte pred začatím tohto úkonu. Citované ust. je však nutné vykladať spôsobom berúcim ohľad na špecifiká výkonu slobodného povolania advokáta a považovať povinnosť advokáta za splnenú, pokiaľ advokát pri prvej konzultácii s klientom jasne uvedie výšku svojej odmeny podľa dojednaného druhu, teda výšku hodinovej odmeny za začatú hodinu, výšku tarifnej odmeny za jeden úkon alebo spôsob jej výpočtu, napr. odkazom na vyhlášku o odmenách advokátov a pod. Odlišnosť výkonu profesie advokáta od iných poskytovateľov služieb totiž vždy neumožňuje presné určenie výšky odmeny advokáta za celú poskytnutú službu. Z povahy služieb poskytovaných advokátom klientovi vyplýva, že je často úplne nemožné dopredu klientovi uviesť, koľko hodín advokát na určitej úlohe pre klienta strávi, pretože to závisí od veľkého množstva premenných, ktoré sú zo strany advokáta nepredvídateľné (napr. dĺžka prednesov strán na pojednávaní, dĺžka ústnych prejavov klienta/protistrany pri rokovaní, úspešnosť pri vyhľadávaní judikatúry a pod.), preto je podľa názoru súdu prvej inštancie nutné ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii vykladať tak, že advokát nemá pri dojednaní hodinovej odmeny povinnosť klientovi pred každým jedným úkonom právnej služby uviesť počet hodín, ktorý týmto úkonom strávi a postačuje, ak je klient informovaný vopred o výške odmeny za hodinu a o spôsobe, akým táto bude účtovaná, t.j. napríklad či sa účtuje začatá alebo ukončená časová jednotka, či sa účtuje každá hodina

alebo iný časový úsek a pod. V uvedenom prípade tak súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný ako spotrebiteľ bol žalobkyňou ako advokátkou riadne vopred informovaný o výške odmeny za poskytované služby, pretože mu všetky tieto informácie boli včas poskytnuté a informovanie klienta o tom, ako dlho žalobkyňa odhaduje, že bude pracovať na tom-ktorom podaní či inom úkone, presahuje rámec povinností advokáta podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii. Procesná obrana žalovaného z veľkej časti spočívala v tom, že namietal zánik nároku žalobkyne na tie právne služby, ktoré si žalobkyňa nevyúčtovala bezprostredne po skončení daného kalendárneho mesiaca. Súd prvej inštancie doplnil, že z bodu 4.4 Zmluvy o poskytovaní právnych služieb vyplýva, že žalobkyňa ako poskytovateľ mala poskytnuté služby fakturovať žalovanému ako objednávateľovi mesačne, avšak z cit. ustanovenia nemožno vyvodiť, ako namieta žalovaný, že by žalobkyňa v prípade nevystavenia faktúry na odmenu za všetky právne služby poskytnuté v predmetnom mesiaci, mal zaniknúť nárok na zaplatenie odmeny za nevyfakturovanú časť služieb. Obsahom bodu 4.4 Zmluvy o poskytovaní právnych služieb je povinnosť žalobkyne vystaviť faktúru za právne služby poskytnuté v určitom mesiaci až po skončení tohto mesiaca, resp. dohoda o tom, že žalobkyňa nebude jednotlivé úkony v danom mesiaci fakturovať postupne, ale je oprávnená faktúru vystaviť vždy (najskôr) až po skončení fakturovaného obdobia. Zánik nároku na odmenu v prípade, že žalobkyňa sa z akéhokoľvek dôvodu rozhodne vyfakturovať klientovi len časť vykonaných právnych služieb, medzi stranami dohodnutý nebol, a takáto sankcia pri oneskorenej fakturácii odmeny nevyplýva ani z predpisov o advokácii, či z iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Pokiaľ teda žalovaný namietal, že žalobkyňa nemá nárok na odmenu za tie právne služby, ktoré neboli vyfakturované jedinou súhrnnou faktúrou vystavenou za určitý kalendárny mesiac, takáto argumentácia nemá oporu vo vykonanom dokazovaní ani v platnom práve. Ust. bodu 4.4 Zmluvy o poskytovaní právnych služieb vo vzťahu k mesačnej fakturácii je pomerne vágna, keď napr. neuvádza, dokedy má byť faktúra za mesiac poskytovania právnych služieb vystavená, či sa má mesiacom rozumieť kalendárny mesiac alebo či sa majú mesiace počítať od uzavretia Zmluvy o poskytovaní právnych služieb a pod. Aj s ohľadom na túto vágnosť a neurčitosť predmetného ustanovenia nemožno dospieť jeho výkladom k záveru o zániku nároku žalobkyne na odmenu pri nevystavení jedinej súhrnnej faktúry za všetky právne služby poskytnuté v danom mesiaci, ale je z neho možné vyvodiť maximálne vyššie spomínaný záväzok žalobkyne služby nefakturovať jednotlivito ihneď po ich vykonaní, ale vždy spoločne až po skončení mesiaca. Pokiaľ ide o žalovaným tvrdenú dohodu strán o tom, že hodinová odmena bude síce vo výške 40 eur, ale maximálne za mesiac dosiahne sumu 300 eur, resp. 400 eur, takáto jeho tvrdenie žalobkyňa poprela a uviedla, že faktúry na tieto sumy vystavovala s ohľadom na dočasne zhoršenú finančnú situáciu žalovaného s tým, že jej nevyfakturovaný rozsah právnych služieb mal byť následne, hoci aj postupne, splatený. Práve žalovaného zaťažovalo v spore dôkazné bremeno, pokiaľ tvrdil určité skutočnosti vo svoj prospech a žalovaný na preukázanie existencie dohody strán o obmedzení maximálnej výšky odmeny za mesiac nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie okrem odkazovania na dovedy vystavované faktúry, ktorých výšku však žalobkyňa uveriteľným spôsobom súdu prvej inštancie vysvetlila. Súdu prvej inštancie sa javilo ako nepravdepodobné, že by si strany v uzatvorenej Zmluve o poskytovaní právnych služieb žalovaným tvrdené obmedzenie nijako nedohodli, alebo že by o tom žalovaný žalobkyňu nikdy nepísal či už e-mail alebo sms. Z vykonaného dokazovania jasne vyplynulo, že strany sa dohodli na hodinovej odmene (ktorá sa súdu prvej inštancie javí byť nižšia, ako je štandardne advokátski účtovaná odmena, čo potvrdzuje tvrdenie žalovaného, že mu služby mali byť poskytované za zvýhodnenú odmenu), pričom si nedohodli žiadne obmedzenie rozsahu poskytovaných služieb v prípade, že bude dosiahnutý určitý stanovený limit, ani sa nedohodli na paušálnej odmene 300 eur či 400 eur bez ohľadu na počet hodín poskytovaných právnych služieb, keďže v takom prípade by to nepochybne bolo v uzavretej Zmluve o poskytovaní právnych služieb uvedené. Žalovaný je síce, ako správne uvádza, vo vzťahu k žalobkyňu spotrebiteľom právnej služby, neušlo však pozornosti súdu prvej inštancie, že je vysokoškolsky vzdelanou osobou a súčasne konateľom viacerých obchodných spoločností, preto možno očakávať, že pri uzatváraní obdobných zmluvných transakcií postupuje rozumne a primerane opatrne, t.j. súd prvej inštancie predpokladal, že by v prípade dohody so žalobkyňou o poskytovaní služieb za paušálnu odmenu, resp. za odmenu hodinovú limitovanú konkrétne určenou sumou, by žalovaný trval na uvedení tejto podmienky v Zmluve o poskytovaní právnych služieb alebo by ju spomenul aspoň v následnej komunikácii so žalobkyňou. Tvrdenia žalovaného o obmedzení maximálnej možnej výšky odmeny za daný mesiac je tak potrebné odmietnuť ako nepreukázané. Pokiaľ žalovaný uvádzal, že žalobkyňu nič nebránilo mu spoločne s mesačnou faktúrou poslať prehľad vyfakturovaných hodín, prípadne prehľad celkových odpracovaných (nevyúčtovaných) hodín v danom mesiaci, resp. ho informovať o tom, aký dlh vo forme nevyfakturovaných hodín mu vznikol, je nutné prisvedčiť žalobkyňu, že takúto povinnosť nemala ani v zmysle Zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ani jej taká povinnosť nevyplývala zo stavovských alebo všeobecných právnych predpisov. Prehľad žalovaného o všetkých

podaniach sa síce nerovná prehľadu o počte odpracovaných hodín advokáta, žalovaný však vždy musel vedieť minimálne to, ako dlho so žalobkyňou telefonoval či osobne rokoval, prípadne ako dlho trvalo pojednávanie a tiež vždy musel rátať aspoň s minimálnou dobou na naštudovanie si materiálov či spracovanie jednotlivých ním požadovaných podaní. Žalovaný v rámci svojej procesnej obrany tvrdil, že žalobkyňa v hotovosti uhradil sumu 400 eur, a to na Račianskom Mýte dňa 02.07.2021, čo žalobkyňa poprela. Žalovaný na preukázanie svojho tvrdenia o úhrade uvedenej sumy nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie, súd prvej inštancie preto musel uzavrieť, že ani v tomto bode neunesol dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo v spore. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzavretá dohoda o poskytovaní právnych služieb za odmenu vo výške 40 eur za každú začatú hodinu právnej služby, a to bez obmedzenia výšky mesačnej odmeny či mesačnej fakturácie. Služby mala žalobkyňa fakturovať mesačne, bez obmedzenia doby, dokedy mala byť príslušná faktúra za služby poskytnuté v danom mesiaci vystavená. S poukazom na ust. § 149, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1 a 2 CSP dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobkyňa v žalobe uviedla skutkové tvrdenie, že žalovanému poskytla právne služby v rozsahu 137,5 hod. a podrobne po štvrt hodinách špecifikovala všetky právne úkony, ktoré pre žalovaného vykonala; žalovaný k žalobkyňou uvedenému rozsahu právnych služieb v odpore uviedol, že „okrem neexistencie právneho základu žalobkyňou uplatnenej pohľadávky rozporuje aj jej výšku, a to v celom uplatnenom rozsahu. Žalobkyňa poskytnutie právnych služieb žalovanému vo vyúčtovanom rozsahu 137,5 hodín, resp. v žalovanom rozsahu 97,5 hodín ničím nepreukázala. Žalovaný ako nepodložené rozporuje všetky úkony žalobkyne obsiahnuté v jej vyúčtovaní právnych služieb zo dňa 26.08.2021“. Takéto popretie skutkového tvrdenia žalobkyne o rozsahu ňou poskytnutých právnych služieb vyhodnotil súd prvej inštancie ako neúčinné. Žalovaný v konaní od počiatku zhodne so žalobkyňou uvádzal, že žalobkyňa preňho právne služby poskytovala a sám tvrdil a preukazoval, že jej za právne služby riadne platil, preto mal byť schopný uviesť, ktoré úkony preňho žalobkyňa vykonala a ktoré nie, a príp. aj akú dlhú dobu aspoň niektoré z nich trvali. Ako účinné popretie tvrdenia žalobkyne nemožno vyhodnotiť, ak žalovaný odmietne ňou vyhotovenú špecifikáciu - vyúčtovanie v celosti bez uvedenia, ktoré konkrétne úkony žalobkyňou pre žalovaného neboli vykonané vôbec alebo ktoré neboli vykonané vo fakturovanom rozsahu. Navyše žalobkyňa už v replike poukázala na neúčinné popretie jej skutkových tvrdení a žalovaný v celom konaní svoju procesnú obranu smeroval k tvrdeniam o úplnom zániku nároku na odmenu žalobkyne v dôsledku nevyfakturovania si odmeny jedinou mesačnou faktúrou, resp. o jej zániku v dôsledku nespĺnenia poučovacej povinnosti podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii a k rozsahu poskytnutých služieb žiadne konkrétne námietky neuviedol. V dôsledku neúčinného popretia skutkového tvrdenia žalobkyne o rozsahu ňou poskytnutých právnych služieb považoval súd prvej inštancie toto tvrdenie za nesporné a vo vzťahu k nemu tak nebolo potrebné vykonávať dokazovanie. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru o platnej dohode strán o poskytovaní právnych služieb žalobkyňou pre žalovaného za odmenu vo výške 40 eur za každú začatú hodinu a medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňou boli právne služby poskytnuté v rozsahu 137,5 hod., z ktorých neuhradených žalovaným ostalo 97,5 hod. (vzhľadom na nepreukázanie úhrady sumy 400 eur žalobkyňa v hotovosti), vznikol žalobkyňi nárok na zaplatenie zvyšnej odmeny vo výške 3.900 eur. Žalobkyňa po čiastočnom späťvzati žaloby od žalovaného požadovala len zaplatenie sumy 3.661,58 eur, preto súd prvej inštancie žalovaného zaviazal na úhradu tejto sumy. Žalobkyňa vyúčtovala žalovanému zvyšok jej odmeny faktúrou č. AK42/2021, splatnou dňa 15.10.2021, s úhradou ktorej sa žalovaný dostal do omeškania, preto žalobkyňa vzniklo právo požadovať úroky z omeškania, ktoré si uplatnila odo dňa 16.10.2021, kedy už bol žalovaný bezpochyby s úhradou odmeny v omeškani, pretože išlo o deň nasledujúci po splatnosti predmetnej faktúry, preto súd prvej inštancie priznal žalobkyňi aj právo na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonom stanovenej výške 5,00 % p.a. od 16.10.2021. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP. Žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania v rozsahu o zaplatenie 238,42 eur (6,11 %), keďže zobrala žalobu späť bez uvedenia dôvodu, v tejto časti by teda náhrada trov konania náležala žalovanému. Inak bola žalobkyňa so svojou žalobou úspešná (v rozsahu oproti pôvodnému predmetu konania 93,89 %). Náhrada trov tak náleží úspešnejšej žalobkyňi, preto jej súd prvej inštancie priznal voči žalovanému nárok na náhradu v rozsahu 87,78 %.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v prisudzujúcom výroku I. a v závislom výroku III. o trovách konania podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov

prvoinštančného a odvolacieho konania. Zhrnul, že žalobkyňa sa v konaní domáhala zaplata sumy 3.900 eur s príslušenstvom titulom hodinovej odmeny za právne služby poskytnuté žalobcovi, a to v rozsahu 97,5 hod. v zmysle pripojenej faktúry č. AK 42/2021. Následne žalobkyňa v nadväznosti na dupliku žalovaného podaním zo dňa 30.10.2023 od svojej dovtedajšej skutkovej a právnej argumentácie upustila a v konaní sa namiesto hodinovej odmeny za právne služby začala domáhať zaplata sumy 3.661,58 eur s príslušenstvom titulom nároku na zaplata tarifiknej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby v zmysle vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov a vo zvyšku vzala žalobu späť. Žalobkyňa tak podľa žalovaného od základu zmenila svoju skutkovú a právnu argumentáciu vo veci a vo vzťahu k tejto neunesla argumentačné a dôkazné bremeno, čo by malo viesť k strate sporu. K (nesprávnemu a nedostatočnému) posúdeniu dôvodnosti žalobkyňou uplatneného nároku súdom prvej inštancie v intenciách spotrebiteľského práva poukázal žalovaný na to, že už v podanom odpore proti platobnému rozkazu namietal uplatnený nárok žalobkyne vo vzťahu ku klientovi v postavení spotrebiteľa, v rovine klamlivej obchodnej praxe, avšak v napadnutom rozsudku absentujú relevantné vysvetlenia súdu prvej inštancie, pre ktoré sa rozhodol uplatnený nárok žalobkyne priznať. Z dôvodu absencie náležitého odôvodnenia napadnutého rozsudku vo vzťahu k podstatnej argumentácii žalovaného k uplatnenému nároku žalobkyne, je podľa žalovaného naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktorý v konečnom dôsledku viedol k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie argumentoval tým, že konanie žalobkyne v individuálnych okolnostiach prípadu považuje za klamlivú obchodnú prax, ktorá je zakázaná a nepoživa právnu ochranu. Advokát by mal pri odmeňovaní na základe hodinovej odmeny klienta informovať o predpokladanom objeme hodín strávených poskytovaním právnych služieb a v prípade rozsiahlejšej spolupráce aj o počte doposiaľ odpracovaných hodín tak, aby klient vedel, aké vyúčtovanie má očakávať, advokát nemá zatajovať počet odpracovaných hodín klientovi a tieto postupne zhromažďovať a vyúčtovať klientovi až v čase, keď sa rozhodne. Priebežné neinformovanie žalovaného o počte hodín odpracovaných žalobkyňou, ak neboli vyúčtované, v spojitosti s neurčitou mesačnou fakturáciou bez špecifikácie vyúčtovaných hodín, predstavuje podľa žalovaného klamlivú obchodnú prax a pokiaľ advokát pri dojednávaní hodinovej odmeny neuvedie aspoň predpokladaný objem hodín, ktoré strávi poskytovaním právnej služby, nesplní si riadne povinnosť informovať klienta-spotrebiteľa právnej služby o cene jeho služieb; údaj o výške sadzby hodinovej odmeny nie je na účely získania predstavy klienta o odmene advokáta bez ďalšieho dostačujúci. Žalovaný namietal nielen nesplnenie informačnej povinnosti žalobkyne, ale aj absenciu následného pravidelného informovania o počte odpracovaných hodín resp. vyúčtovania. Súd prvej inštancie tak jednak nesprávne uviedol, že splnenie podmienky podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii nie je sporné a zároveň sa nevysporiadal s námietkami žalovaného o povinnosti žalobkyne informovať aj o predpokladanom rozsahu poskytovaných právnych služieb a o povinnosti zasielať vyúčtovania tak, aby sa nedošlo k prekvapivému vyúčtovaniu právnych služieb (odpracovaných hodín). Žalovaný ako klient ďalšie doúčtovanie neočakával, keďže žalobkyňa fakturovala odmenu na mesačnej báze. Súd prvej inštancie vyhodnocoval len začiatok spolupráce v kontexte hodinovej odmeny, avšak ostatné námietky ohľadne spolupráce neposudzoval, preto je právne posúdenie dôvodnosti nároku žalobkyne nesprávne. Žalovaný poukázal na závery a odôvodnenie rozsudku Súdneho dvora EÚ (ďalej len „SD EÚ“) zo dňa 12.01.2023 vo veci C-395/21, ktorý posudzoval zmluvu o poskytovaní právnych služieb uzavretú so spotrebiteľom, ktorá určovala cenu za poskytnuté služby na základe hodinovej sadzby. Poukázal na to, že aj zmluva o poskytovaní právnych služieb advokátom je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú sa vzťahuje právna úprava o nekalých zmluvných podmienkach, ktorá sa odvíja od smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EU z 25.10.2011 (ďalej len „Smernica 93/13“). SD EÚ v rozsudku uviedol, že je potrebné v zmysle čl. 4 ods. 2 Smernice 93/13 skúmať, či dohoda o cene za poskytované právne služby podľa zásady hodinovej sadzby spĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania, keď podľa judikatúry SD EÚ musí byť podmienka formulovaná tak, aby bol spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré preňho z uzavretej zmluvy vyplývajú; potrebné informácie musí mať spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy. SD EÚ nepovažoval podmienky za splnené v prípade spotrebiteľskej zmluvy obsahujúcej len informáciu, že odmena poskytovateľa právnych služieb dosahuje 100 eur za každú hodinu poskytnutých právnych služieb, keď priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, nemôže posúdiť finančné dôsledky plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy (zo zmluvy o poskytovaní právnych služieb), teda celkovú sumu, ktorú má za právne služby zaplatiť. Z uvedeného je podľa žalovaného zrejmý rozpor uvažovania súdu prvej inštancie, ktorý vychádzal z toho, že samotný údaj o výške hodinovej odmeny (40 eur/hod.) je na účely riadneho splnenia si informačnej povinnosti žalobkyne bez ďalšieho dostačujúci. SD EÚ

rozhodol tak, že „Článok 4 ods. 2 smernice 93/13, zmenenej smernicou 2011/83, sa má vykladať v tom zmysle, že: podmienka zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzatvorenej medzi advokátom a spotrebiteľom, ktorá stanovuje cenu týchto služieb podľa zásady hodinovej sadzby bez toho, aby boli spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy oznámené informácie, ktoré mu umožnia prijať jeho rozhodnutie s obozretnosťou a úplnou znalosťou finančných dôsledkov, ktoré uzatvorenie tejto zmluvy prinesie, nespĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania v zmysle tohto ustanovenia.“ Žalovaný poukázal na odôvodnenie citovaného rozsudku SD EÚ (bod 37, 40, 43, 44) a na to, že žalobkyňa neuviedla žiadne informácie s výnimkou sadzby hodinovej odmeny v Zmluve o poskytovaní právnych služieb, neuviedla odhad predvídateľného alebo minimálneho počtu hodín potrebných na poskytovanie právnych služieb, nezasielala žalovanému pravidelné správy ohľadom počtu odpracovaných hodín, ani nevystavovala riadne vyúčtovacie faktúry. V nadväznosti na uvedené mal žalovaný za to, že podmienka Zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ktorá bez ďalšieho stanovila hodinovú sadzbu vo výške 40 eur/hod., nespĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania, a teda ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je neplatná. Zároveň v konkrétnych okolnostiach prípadu si žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému ani riadne nespĺnila svoju informačnú povinnosť v zmysle ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii (v intenciách výkladu SD EÚ), a teda nemá nárok na zaplatenie odmeny, v rozpore s čím je právny záver súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku a izolovane vyznie vyhodnotenie námietok žalovaného o nezasielaní mesačných faktúr s prehľadom vyúčtovaných hodín resp. prehľadu odpracovaných nevyúčtovaných hodín v danom mesiaci, keď je zrejmé, že bez riadneho plnenia týchto povinností nespĺňa zmluvná podmienka, stanovujúca hodinovú sadzbu odmeny, požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania, teda predstavuje neprijateľnú podmienku. Žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 30.04.2024 sp. zn. 4Csp/58/2023, ktorým bola žaloba žalobkyne voči inému klientovi titulom nároku na zaplatenie doúčtovávanej hodinovej odmeny zamietnutá. Súd prvej inštancie tak podľa žalovaného vec nesprávne právne posúdil, a to v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa, v čoho dôsledku je daný dôvod pre zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku v časti výroku I. ako aj súvisiaceho výroku III. o náhrade trov konania.

4. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa v podaní zo dňa 07.08.2024 a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a žalobkyňu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobkyňa považovala napadnuté rozhodnutie za vecne správne a odvolanie žalovaného za nedôvodné, poukázala na to, že žalovaný je špekulantom, ktorý sa snaží, zneužívajúc svoje procesné možnosti a právne postavenie spotrebiteľa, vyhnúť zaplateniu za žalobkyňou riadne poskytnuté a preukázané právne služby, pričom žalovaný poskytnutie služieb, ich rozsah ani ich dôvodnosť nespochybnil a jediným zmyslom jeho obrany je vyhnúť sa zaplateniu za žalovaným objednané a žalobkyňou riadne poskytnuté služby. Čo sa týka postupu súdu prvej inštancie a žalovaným deklarovanej zmeny argumentácie zo strany žalobkyne pred prvým pojednávaním, žalobkyňa mala za to, že procesný postup súdu prvej inštancie bol správny a bolo jeho úlohou, aby na základe stranami prednesených skutkových tvrdení a predložených dôkazov vec právne posúdil (v súlade so zásadou iura novit curia). Žalobkyňa si uplatňovala nárok na hodinovú odmenu a následne, keď zistila, že žalovaný tento nárok popiera a žalobkyňa by nemusela uniesť dôkazné bremeno toho, že jej nárok na hodinovú odmenu vznikol, predostrela súdu prvej inštancie aj druhú argumentačnú a dôkaznú líniu, a to, že jej vznikol nárok na tarifnú odmenu. Ak by totiž podľa žalobkyne nebolo v konaní preukázané, že žalobkyňa patrí nárok na hodinovú odmenu, patril by jej nárok na tarifnú odmenu tak, ako bol žalovaný riadne poučený v plnomocenstvách, ktoré podpisoval a ako to vyplýva z ust. § 24 ods. 3 zákona o advokácii. Žalobkyňa pripustila, že (hoci to nie je na jej prospech) sama si nebola istá, či takto právne deklarovaný nárok preukáže. Ak by sa stotožnila s tvrdeniami žalovaného, že strany sa síce dohodli na výške hodinovej odmeny, ale žalobkyňa mala vopred uviesť žalovanému aj počet hodín, ktoré strávi poskytovaním právnych služieb, potom by dohodu o hodinovej odmene nebolo možné považovať za platne uzatvorenú, pretože hodinová odmena je výsledkom súčinu počtu hodín a hodinovej odmeny a ak je jedna z týchto veličín nedohodnutá (neoznámená), nebolo by možné hovoriť o platnej dohode, pretože nie je možné vopred určiť výšku odmeny. Dohoda o výške hodinovej odmeny by potom bola len rámcovou dohodou. Výklad, podľa ktorého mala byť platne dohodnutá hodinová odmena, ale nepatril by na ňu nárok, je príliš formalistický a v prípade neplatnej dohody o hodinovej odmene by bolo potrebné postupovať s poukazom na ust. § 24 ods. 3 zákona o advokácii tak, že žalobkyňa patrí tarifná odmena s odkazom na vyhlášku o odmenách advokátov, podľa ktorej sa konkrétna výška odmeny dá vypočítať. O tom, že žalobkyňa patrí tarifná odmena, ak sa strany nedohodnú inak, informovala žalobkyňa žalovaného aj v jednotlivých plnomocenstvách, ktoré udelil žalobkyňu. Žalobkyňa si tak splnila informačnú povinnosť podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii, keď informovala žalovaného aj o výške tarifnej odmeny

práve týmto odkazom. Žalovaný v konaní potvrdil, že rozumie písanému textu a vie čítať. Uvedený postup negociácie odmeny advokáta nie je v rozpore so žalovaným zmieňovaným rozhodnutím SD EÚ, ktoré navyše reflektuje inú právnu úpravu a iný skutkový stav a argumentácia žalovaného odkazom na rozhodnutie Okresného súdu Liptovský Mikuláš v inej skutkovej aj právnej veci, ktoré nie je právoplatné a navyše nie je judikátom, nie je správna a relevantná. Žalobkyňa uznala, že vo svojej praxi má presne dvoch špekulantov, ktorí spolu navzájom komunikujú a vzájomne sa inštruujú v postupe proti žalobkyni, pričom pre oboch je špecifické to, že za objednané a riadne poskytnuté služby nie sú ochotní zaplatiť. Žalobkyňa uzavrela, že nie je dôvod na revíziu napadnutého rozhodnutia.

5. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne vyjadril v podaní zo dňa 09.09.2024 a namietal jeho označenie ako „špekulanta“ s poukazom na spor žalobkyne v právnej veci vedenej Okresným súdom Liptovský Mikuláš, na ktorý poukázal. Žalovaný zotrval na svojej argumentácii a i keď uvádzaný rozsudok nie je právoplatný, obsahuje právnu argumentáciu relevantnú aj pre toto konanie, keď tam konajúci súd vyhodnocoval žalobu v intenciách rozsudku SD EÚ vo veci C-395/21 a dospel k záveru, že vzhľadom na zanedbanie informačných povinností žalobkyňa v zmysle ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii nemá nárok na zaplatenie vyúčtovanej odmeny. Zopakoval, že žalobkyňa žalovaného pri dojednávaní hodinovej odmeny v jednotlivých právnych veciach neinformovala o predpokladanom objeme hodín strávených poskytovaním právnych služieb a nezasielala mu priebežné vyúčtovania resp. zasielala len mesačné faktúry, ktoré žalovaný oprávnene považoval za vyúčtovania mesačne poskytnutých právnych služieb a pri ukončení spolupráce so žalovaným poslala prekvapivé vyúčtovanie „odložených“ priebežne nevyúčtovaných odpracovaných hodín v hodnote viac ako dvojnásobne prevyšujúcej úhrn všetkých priebežne vystavovaných mesačných faktúr. Žalobkyňa zmenila svoju skutkovú a právnu argumentáciu a namiesto hodinovej odmeny za právne služby sa začala domáhať zaplatenia sumy 3.661,58 eur s príslušenstvom titulom nároku na zaplatenie tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby v zmysle vyhlášky o odmenách advokátov, predostrela tak dve alternatívne argumentačné línie, ktoré sú zo svojej podstaty nekompatibilné a vo vzťahu k zmenenej argumentácii neuniesla dôkazné bremeno. Napadnutý rozsudok, ktorým bol žalobkyni priznaný nárok na zaplatenie hodinovej odmeny, ktorého sa v konaní nedomáhala, považoval žalovaný za prekvapivý, nesprávny a nezákonný. Nesúhlasnú argumentáciu žalobkyne žalovaný odmietol s odkazom na rozsudok SD EÚ.

6. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa v podaní zo dňa 06.10.2024, zopakovala svoje vyjadrenie, že žalovaný je špekulant, že poskytnutie ani rozsah právnych služby žalovaný nenamietal, že žalovaný apeluje na príliš formalistický a neudržateľný výklad, ktorého jediným cieľom je vyhnúť sa zaplateniu odplaty, ktorá žalobkyni patrí a fakt, že žalobkyňa priebežne vystavovala faktúry na nižšiu sumu, ako bola odplata, na ktorú jej vznikol nárok, nemôže spôsobiť zánik jej nároku a v prípade, ak žalovaný trvá na tom, že hodinová odmena nebola riadne a platne dohodnutá, žalobkyňa trvala na tom, že jej patrí tarifná odmena, o ktorej výške bol žalovaný riadne a vopred poučený a ktorá jej v zmysle ňou citovaných ustanovení právnych predpisov patrí, keďže na žalobkyňou uplatnený nárok na tarifnú odmenu nemá citované rozhodnutie SD EÚ žiadne implikácie a nevylučuje ho.

7. Strany ďalšie vyjadrenia vo veci nepodali.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť.

9. V prejednávanej veci z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie priznal žalobkyni nárok na zaplatenie sumy 3.661,58 eur s prísl. titulom poskytovania právnych služieb žalovanému v objeme 137,5 hod. (žalobou uplatnených 97,5 hod.) jednak na základe Zmluvy o poskytovaní právnych služieb vo veciach v nej uvedených, ako aj vo veciach v nej výslovne neuvedených (ods. 5 napadnutého rozsudku) s tým, že nebolo v konaní sporné (obe strany zhodne vypovedali), že aj na tieto služby sa mala vzťahovať rovnaká dohodnutá hodinová odmena 40 eur/hod. dohodnutá v Zmluve o poskytovaní právnych služieb. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobkyňa si splnila informačnú povinnosť podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii a žalovaný ako spotrebiteľ bol žalobkyňou ako advokátkou riadne vopred informovaný o výške odmeny za poskytované služby, pretože mu všetky tieto informácie boli včas poskytnuté a informovanie klienta o tom, ako dlho žalobkyňa odhaduje, že bude pracovať na tom-ktorom podaní či inom úkone, presahuje rámec informačnej povinnosti advokáta.

10. Podstata odvolacej argumentácie žalovaného smerovala k tomu, že bez ďalšieho dohoda o hodinovej sadzbe odmeny žalobkyne vo výške 40 eur/hod. v Zmluve o poskytovaní právnych služieb, aj s ohľadom na absenciu pravidelného informovania žalovaného o počte odpracovaných (odpracovaných nevyúčtovaných) hodín v danom mesiaci, resp. zasielania vyúčtovania, nespĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania, a teda ide o neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je neplatná, a to s poukazom na rozsudok SD EÚ vo veci C-395/21 zo dňa 12.01.2023 a že žalobkyňa si vo vzťahu k žalovanému ani riadne nespĺnila svoju informačnú povinnosť v zmysle ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii, a teda nemá nárok na zaplatenie odmeny.

11. Vo vzťahu k odvolateľom uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP (súd prvej inštancie jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces), odvolací súd uvádza, že uvedený odvolací dôvod je úzko prepojený s porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a s porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a k jeho naplneniu by došlo, ak by súd prvej inštancie zasiahol do Ústavou, resp. Dohovorom garantovaných práv odvolateľa, čím by mu bolo znemožnené domáhať sa práva na súdnu ochranu prostriedkami, ktoré mu zákon (CSP) priznáva. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

12. K námietke odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Posúdením odvolacích námietok žalovaného dospel odvolací súd k záveru o ich dôvodnosti, a to s poukazom na Smernicu 93/13, závery SD EÚ v rozsudku vo veci C-395/21, ako aj na informačnú povinnosť žalobkyne zakotvenú v ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii.

14. SD EÚ sa v rozsudku vo veci C-395/21 zaoberal kvalitatívnymi parametrami dohody o hodinovej odmene medzi advokátom a klientom a prejudiciálne otázky litovského súdu upriamili pozornosť na to, že zmluva o poskytovaní právnych služieb advokátom je spotrebiteľskou zmluvou a vzťahuje sa na ňu právna úprava o nekalých zmluvných podmienkach podľa Smernice 93/13. Otázky smerovali k zisteniu, či zmluvné ustanovenie obsiahnuté v zmluve o poskytovaní právnych služieb stanovujúce odmenu vo výške 100 eur za každú hodinu poskytovania právnych služieb v prospech klienta, pričom časť uvedenej odmeny sa zaplatí dodatočne po predložení faktúry za právne služby advokátom, je možné považovať za nekalú zmluvnú podmienku. Podľa článku 4 ods. 2 Smernice 93/13 sa hodnotenie nekalej povahy zmluvných podmienok nevzťahuje na definíciu hlavného predmetu zmluvy ani na primeranosť ceny a úhrady za tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom, pokiaľ sú tieto podmienky jasné a zrozumiteľné, otázkou teda bolo, či sa má zmluvná podmienka určujúca cenu za

poskytované právne služby podľa zásady hodinovej sadzby považovať za súčasť hlavného predmetu zmluvy, čo by znamenalo, že sa bude skúmať len jej jasnosť a zrozumiteľnosť. SD EÚ pripomenul, že pojem „hlavný predmet zmluvy“ je autonómny pojem práva EÚ a vyžaduje samostatný a jednotný výklad zohľadňujúci kontext a cieľ sledovaný Smernicou 93/13, pričom pod tento pojem zaraďuje tie zmluvné podmienky, ktoré upravujú základné plnenia danej zmluvy a ktoré túto zmluvu charakterizujú. SD EÚ uviedol, že zmluvná podmienka upravujúca odmenu za právne služby definuje samotnú podstatu zmluvného vzťahu vyznačujúceho sa poskytovaním právnych služieb za odplatu, patrí pod pojem hlavný predmet zmluvy, čo znamená, že pri tejto zmluvnej podmienke určujúcej cenu za poskytované právne služby je potrebné v zmysle článku 4 ods. 2 Smernice 93/13 skúmať, či spĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania. Uvedené predpokladá, že zmluvná podmienka musí byť formulovaná tak, aby bol spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť ekonomické dôsledky, ktoré preňho z uzavretej zmluvy vyplývajú a potrebné informácie musí mať spotrebiteľ pred uzavretím zmluvy. Uvedené podmienky však nie sú splnené v prípade spotrebiteľskej zmluvy obsahujúcej len informáciu, že odmena poskytovateľa právnych služieb dosahuje 100 eur za každú hodinu poskytnutých právnych služieb. V odôvodnení rozsudku vo veci C-395/21 SD EÚ v tejto veci k otázke transparentnosti zmluvných podmienok okrem iného uviedol, že „V dôsledku toho preskúmanie, či podmienka, o akú ide vo veci samej, je „jasná a zrozumiteľná“ v zmysle smernice 93/13, musí vnútroštátny súd vykonať so zreteľom na všetky relevantné skutkové okolnosti. Konkrétne tomuto súdu prináleží s prihliadnutím na okolnosti uzavretia zmluvy overiť, či spotrebiteľovi boli oznámené všetky skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na rozsah jeho záväzku, umožňujúce mu posúdiť finančné dôsledky tohto záväzku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. marca 2020, Gómez del Moral Guasch, C 125/18, EU:C:2020:138, bod 52 a citovanú judikatúru). Pokiaľ ide v druhom rade o okamih, v ktorom sa tieto skutočnosti musia oznámiť spotrebiteľovi, Súdny dvor rozhodol, že poskytnutie informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch tohto uzavretia pred uzavretím takejto zmluvy má pre spotrebiteľa zásadný význam. Najmä na základe týchto informácií sa tento spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré predajca alebo dodávateľ vopred vypracoval (rozsudok z 9. júla 2020, Ibercaja Banco, C 452/18, EU:C:2020:536, bod 47 a citovaná judikatúra). Hoci od poskytovateľa nemožno požadovať, aby informoval spotrebiteľa o konečných finančných dôsledkoch jeho záväzku, ktoré závisia od budúcich udalostí, nepredvídateľných a nezávislých od vôle tohto poskytovateľa, nič to nemení na tom, že informácie, ktoré je povinný oznámiť pred uzavretím zmluvy, musia spotrebiteľovi umožniť prijať obozretné rozhodnutie s úplnou znalosťou veci, jednak o možnosti, že dôjde k takým udalostiam, a jednak o dôsledkoch, ku ktorým môžu tieto udalosti viesť v súvislosti s trvaním poskytovania predmetných právnych služieb. Tieto informácie, ktoré sa môžu líšiť jednak v závislosti od predmetu a povahy plnení stanovených v zmluve o poskytnutí právnych služieb a jednak v závislosti od uplatniteľných profesijných a deontologických pravidiel, musia obsahovať údaje umožňujúce spotrebiteľovi posúdiť približné celkové náklady na tieto služby. Takými údajmi by boli odhad predvídateľného alebo minimálneho počtu hodín potrebných na poskytovanie určitej služby alebo záväzok zaslať v primeraných intervaloch faktúry alebo pravidelné správy uvádzajúce počet odpracovaných hodín“.

SD EÚ uzavrel, že:

„(1) Článok 4 ods. 2 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011, sa má vykladať v tom zmysle, že: pod toto ustanovenie patrí podmienka zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzatvorenej medzi advokátom a spotrebiteľom, ktorá určuje cenu za poskytované služby podľa zásady hodinovej sadzby.

(2) Článok 4 ods. 2 smernice 93/13, zmenenej smernicou 2011/83, sa má vykladať v tom zmysle, že: podmienka zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzatvorenej medzi advokátom a spotrebiteľom, ktorá stanovuje cenu týchto služieb podľa zásady hodinovej sadzby bez toho, aby boli spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy oznámené informácie, ktoré mu umožnia prijať jeho rozhodnutie s obozretnosťou a úplnou znalosťou finančných dôsledkov, ktoré uzatvorenie tejto zmluvy prinesie, nespĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania v zmysle tohto ustanovenia.

(3) Článok 3 ods. 1 smernice 93/13, zmenenej smernicou 2011/83, sa má vykladať v tom zmysle, že: podmienka zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzatvorenej medzi advokátom a spotrebiteľom, ktorá podľa zásady hodinovej sadzby stanovuje cenu týchto služieb, a ktorá teda patrí do hlavného predmetu tejto zmluvy, sa nemá považovať za nekalú len z dôvodu, že nespĺňa požiadavku transparentnosti stanovenú v článku 4 ods. 2 tejto smernice v znení zmien, pokiaľ členský štát, ktorého vnútroštátne právo sa uplatňuje na dotknutú zmluvu, v súlade s článkom 8 uvedenej smernice v znení zmien, výslovne nestanovil, že kvalifikácia nekalej podmienky vyplýva len zo samotného tohto dôvodu.

(4) Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, zmenenej smernicou 2011/83, sa majú vykladať v tom zmysle, že: ak zmluva o poskytovaní právnych služieb uzavretá medzi advokátom a spotrebiteľom nemôže naďalej existovať po odstránení podmienky vyhlásenej za nekalú, ktorá stanovuje cenu služieb podľa zásady hodinovej sadzby, a ak tieto služby boli poskytnuté, tieto ustanovenia nebránia tomu, aby vnútroštátny súd rozhodol o obnovení situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal v prípade neexistencie tejto podmienky, aj keby to viedlo k tomu, že poskytovateľ nedostane žiadnu odmenu za svoje služby. Za predpokladu, že by vyhlásenie neplatnosti zmluvy v celom jej rozsahu vystavilo spotrebiteľa obzvlášť nepriaznivým dôsledkom, čo musí overiť vnútroštátny súd, tieto ustanovenia nebránia tomu, aby vnútroštátny súd napravil neplatnosť uvedenej podmienky tým, že ju nahradí dispozitívnym, alebo v prípade dohody zmluvných strán uvedenej zmluvy, uplatniteľným ustanovením vnútroštátneho práva. Naopak, tieto ustanovenia bránia tomu, aby vnútroštátny súd nahradil zrušenú nekalú podmienku súdnym odhadom výšky odmeny dlžnej za uvedené služby.“

15. V nadväznosti na rozhodnutie SD EÚ a závery v ňom prijaté, aplikovateľné aj na prejednávajúcu vec, ak Zmluva o poskytovaní právnych služieb (príp. neskoršia ústna dohoda strán sporu) obsahovali výhradne informáciu o výške hodinovej odmeny 40 eur/hod. (alebo sa dohoda týkala výhradne tejto otázky), uvedené nie je na účely transparentnosti (jasného a zrozumiteľného formulovania) a riadneho splnenia si informačnej povinnosti žalobkyne bez ďalšieho dostačujúce; informácie musia obsahovať údaje umožňujúce spotrebiteľovi posúdiť približné celkové náklady na tieto služby, zohľadňujúc skutočnosť, že žalobkyňa uvedené údaje/informácie neposkytla žalovanému ani inou rozhodnutím predpokladanou a prípustnou formou (napr. odhad predvídateľného alebo minimálneho počtu hodín potrebných na poskytovanie určitej služby, pravidelné faktúry alebo správy uvádzajúce počet odpracovaných hodín). Podľa SD EÚ dohoda o cene za poskytované právne služby podľa zásady hodinovej sadzby spĺňa požiadavku jasného a zrozumiteľného formulovania vtedy, ak je formulovaná tak, aby bol spotrebiteľ schopný na základe presných a zrozumiteľných kritérií posúdiť celkové ekonomické dôsledky, ktoré preňho z uzavretej zmluvy vyplývajú a tieto mu musia byť poskytnuté pred uzavretím zmluvy (inak priemerný spotrebiteľ, ktorý je riadne informovaný a primerane pozorný a obozretný, ak poskytovateľ nepredložil žiadne ďalšie informácie, nemôže posúdiť finančné dôsledky vyplývajúce z tejto podmienky v zmluve o poskytovaní právnych služieb, teda celkovú sumu, ktorá sa má za tieto právne služby zaplatiť).

16. Ak je teda zmluvná podmienka o hodinovej sadzbe odmeny v Zmluve o poskytovaní právnych služieb neplatná pre jej neprijateľnosť (pričom vzhľadom na konštatovanie, že táto zmluvná podmienka nebola vyjadrená/formulovaná určito, jasne a zrozumiteľne, nebol vylúčený súdny prieskum neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa ust. § 53 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka), nepatrí žalobkyni odmena na základe takto uplatňovanej zmluvnej podmienky. Je potom správna námietka žalovaného, že ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že samotný údaj o výške hodinovej odmeny je na účely riadneho splnenia si informačnej povinnosti žalobkyne bez ďalšieho dostačujúci, vec nesprávne právne posúdil.

17. Odvolací súd sa zaoberal aj tým, či žalobkyňa nemá nárok na zaplatenie tarifnej odmeny s poukazom na ust. § 24 ods. 3 zákona o advokácii vo výške žalovanej sumy, ktorú si žalobkyňa v konaní uplatnila s poukazom na splnomocnenia udelené jej žalovaným na zastupovania vo všetkých veciach, za ktoré si žalobou uplatnila nárok na odmenu, v ktorých splnomocneniach bol žalovaný informovaný o výške odmeny. Splnomocnenia udelené žalobkyni žalovaným na zastupovanie obsahovali znenie „Splnomocniteľ berie na vedomie, že úkony právneho zastúpenia vykonané na základe tohto splnomocnenia budú advokátom účtované v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, pokiaľ nebolo dohodnuté inak.“ I keď sa na uplatňovanie tarifnej odmeny vyššie citované rozhodnutie SD EÚ neaplikuje (dotýka sa len dohody o hodinovej odmene advokáta vo vzťahu so spotrebiteľom), aj v danom prípade bolo potrebné skúmať splnenie informačnej povinnosti žalobkyne voči žalovanému, vyplývajúcej z ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii.

18. Z textu ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii (podľa ktorého advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena nepatrí. To neplatí v prípade, ak je potrebné úkon právnej služby vykonať bezodkladne.) jednoznačne vyplýva, že nevyhnutnou obsahovou náležitosťou informačnej povinnosti advokáta ako dodávateľa služby vo vzťahu k jeho klientovi musí byť uvedený aj údaj o výške odmeny za úkon právnej služby a to pod sankciou, že advokátovi nárok na odmenu v prípade absencie poučenia o výške odmeny za úkon právnej služby nevznikne. Jedná sa o zákonnú

požiadavku, nakoľko z pohľadu klienta ako spotrebiteľa je absolútne nemožné dospieť k poznatku, aké náklady môžu byť s právnym zastupovaním spojené. Ak si túto povinnosť nesplní a poskytne úkon právnej služby, zanikne mu zo zákona právo na odmenu za tento úkon právnej služby.

19. Klient tak musí byť v plnom rozsahu informovaný o odmene, ktorú si advokát účtuje pred začatím poskytovania právnych služieb. Odmena musí byť primeraná a musí zodpovedať povahe veci, musí byť v súlade so zákonom a zásadami výkonu povolania, ktoré sa na advokáta vzťahujú. Povinnosť informovať klienta o odmene advokáta pred začatím poskytovania právnej služby podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii advokát splní, ak pred prvým úkonom poskytovania právnej služby, pred uzatvorením zmluvy o poskytovaní právnych služieb informuje klienta o výške, spôsobe výpočtu a forme dojednanej odmeny (tarifná, hodinová, paušálna).

20. Uvedená problematika bola opakovane posudzovaná disciplinárnym senátom SAK, napr. z Rozhodnutia X. disc. senátu SAK z 18.06.2020, sp. zn. DS X.-70/2018:1153/2018 vyplýva: „Z § 18 ods. 4 ZoA priamo vyplýva, že advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu. Inak mu odmena nepatrí. V posudzovanom prípade potom bolo nevyhnutné skonštatovať, že aj napriek opakovaným pojednávaniam a vyjadreniam advokáta, tento nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by preukazoval splnenie povinnosti tak, ako to vyžaduje zákonné ustanovenie. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že o výške odmeny za jednotlivé právne služby informoval sťažovateľky až po ich ukončení listom zo dňa 20. 3. 2018. Tvrdenia DO advokáta o existencii cenníku a o tom, že boli s týmto sťažovateľky oboznámené, nebola ničím preukázaná, sám uviedol, že tento cenník bol súčasťou fakturácie, čo však bolo až po tom, ako došlo k skončeniu právneho zastúpenia. Treba uviesť, že sťažovateľky sú v postavení spotrebiteľa, a preto majú zo zákona právo vedieť, aké nároky môžu poskytovateľovi právnych služieb vzniknúť, a musia s týmito nárokmi nespochybniteľným spôsobom súhlasiť. Preto nie je možné akceptovať obranu DO advokáta, že podpisom plnej moci súhlasia aj s bližšie nešpecifikovanou výškou trov právneho zastúpenia a len samotný fakt, že sa zaväzujú uhradiť vzniknuté trovy neznamená, že o výške trov boli pred uskutočnením konkrétneho úkonu právnej služby informované a s takouto výškou aj súhlasili“.

21. Ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii teda nie je možné vykladať inak, než tak, že informácia musí predstavovať konkrétny číselný údaj o cene za jeden úkon právnej služby, pričom zákon o advokácii neupravuje formu, v akej má byť klientovi táto informácia poskytnutá, avšak v prípade súdneho konania zaťažuje dôkazné bremeno preukázania splnenia si tejto povinnosti advokáta ako žalobcu, ktorý si uplatňuje voči svojmu klientovi nárok na zaplatenie sumy za poskytnuté právne služby.

22. Pokiaľ pri uplatnení tarifnej odmeny žalobkyňa zastávala názor o naplnení notifikačnej povinnosti tým, že tak postačuje uvedenie údajov (formulácie) v splnomocneniach odkazom na vyhlášku o odmenách advokátov, odvolací súd sa s uvedeným nestotožňuje. Bolo potrebné vychádzať zo zmyslu a účelu, ktorý právnou úpravou ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii sledovala, tým je „ochrana“ klienta v pozícii spotrebiteľa právnej služby v tom smere, aby klient pri akceptácii právnej služby, ktorá mu bude poskytnutá, mal dostatočne zrozumiteľnú a presnú informáciu o tom, aká je odmena advokáta za úkon právnej služby a uvedené má nastať ešte pred začatím tohto úkonu. Zámerom a cieľom zákonodarcu, pretaveným do právnej úpravy ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii, bolo nastoliť predvídateľnosť odmeny za poskytovanie právnej služby ešte v úvodnej fáze (pred začatím poskytovania). V zmysle judikatúry na kvalifikované informovanie podľa ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii nestačí všeobecný odkaz na tarifu, a teda ani vymedzenie, ktoré je uvedené v písomných vyhotoveniach splnomocnení (zo dňa 10.03.2021, 31.03.2021, 13.04.2021, 26.04.2021, 28.05.2021, 14.06.2021, 28.06.2021, 20.07.2021, 28.07.2021) ako vedomosť žalovaného ako klienta, že žalobkyňa ako advokátke patrí odmena za zastupovanie (nepostačuje ani poukaz žalobkyne na zverejnenie právneho predpisu v Zbierke zákonov, teda známosť právnych predpisov každému, koho sa týkajú). V súdnej veci splnomocnenie v písomnej forme pripravoval a koncipoval advokát, odborník v oblasti práva, stalo sa tak v dobe za účinnosti ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii, a preto, ak si aj uplatňuje tarifnú odmenu, musel si byť vedomý potreby preukázať splnenie konkrétnej informačnej povinnosti voči klientovi. Poučenie klienta v splnomocnení advokátom, že ak nie je dohodnuté inak (zohľadňujúc neplatnosť dohody o hodinovej sadzbe odmeny) žalovaný ako splnomocniteľ berie na vedomie, že úkony právneho zastúpenia vykonané na základe tohto splnomocnenia budú advokátom účtované v zmysle vyhlášky o odmenách advokátov, nemožno považovať za kvalifikované splnenie informačnej povinnosti vyžadovanej v zmysle ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii. V tomto smere dôkazné bremeno splnenia povinnosti podľa ust. § 18 ods. 4 zákona

o advokácii bolo na strane žalobkyne, pričom táto splnenie informačnej povinnosti vo vzťahu k tarifnej odmene nepreukázala. V konaní pred súdom prvej inštancie zároveň nebolo zistené (a ani žalobkyňou tvrdené), že by išlo o úkony právnej služby, ktoré bolo potrebné vykonať bezodkladne (príp. ktoré úkony z požadovaného rozsahu podľa vyúčtovaní spĺňali uvedené kritériá).

23. Odvolací súd si uvedomuje balansujúcu rozhodovaciu prax súdov, avšak posun v aplikačnej praxi nastal po vydaní viacerých rozhodnutí SD EÚ v roku 2020 až 2023 (pozri napr. ods. 16 rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 20CoCsp/27/2023 zo dňa 25.04.2024, sp. zn. 20CoCsp/8/2021 zo dňa 25.08.2022, sp. zn. 7Co/40/2023 zo dňa 14.03.2024, sp. zn. 10CoCsp/2/2024 zo dňa 25.01.2024 a ďalšie). Pre nastolenie spravodlivej rovnováhy a právnu istotu bolo nevyhnutné odkloniť sa od predchádzajúcej aplikačnej praxe a priznať porušeniu informačnej povinnosti advokáta relevanciu tak, že nárok na odmenu v takomto prípade vzniknúť nemôže.

24. V uvedenom rozsahu tak súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, preto na základe uvedeného, zohľadňujúc argumentáciu žalovaného v prvoinštančnom ako aj odvolacom konaní, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil a žalobu žalobkyne v napadnutej vyhovujúcej časti výroku I. zmenil tak, že žalobu žalobkyne v tejto napadnutej časti zamietol.

25. O celkových trovách konania t.j. prvoinštančného aj odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a 2 CSP a ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP. Vychádzajúc z toho, že žalovaný bol v konaní plne úspešný (zohľadňujúc zavinenie žalobkyne na zastavení konania právoplatným výrokom II.), odvolací súd rozhodol tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania od žalobkyne v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).